

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ խորհրդի 2010թ.
փետրվարի 19-ի թիվ 6/3 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀԱՅԻՉ ՊԱԼԱՏ

Ճապոնիայի կառավարության աջակցությամբ իրականացվող Համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի կառուցման ծրագրի նկատմամբ իրականացրած վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2009թ. գործունեության տարեկան ծրագրի 13.3 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2009թ. հունիսի 22-ի թիվ 16/2 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Ճապոնիայի կառավարության աջակցությամբ իրականացվող Համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի կառուցման ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) միջոցների օգտագործման ուսումնասիրությունը:

Վերահսկողության առարկան՝ Ծրագրի միջոցների օգտագործմանն ուղղված գործարքներն ու ընթացակարգը:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ «Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ (այսուհետ՝ ՋԷԿ) և Ծրագրի իրականացմանն առնչվող այլ կազմակերպություններ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 01.07.2009-30.12.2009թ.:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը՝ Ծրագրի սկզբից մինչև 30.11.2009թ.-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևը, ինչպես նաև՝ համապատասխանության, կատարողական և ֆինանսական վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում և ստուգման ընթացքում իրականացվել է ՋԷԿ-ից ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն: Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման/համեմատման մեթոդներ, կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն: Վերլուծության

փուլում ամփոփվել, վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում արձանագրված փաստերը:

Ծրագրի արժեքը՝ Վարկային համաձայնագրով տրամադրված վարկային միջոցները կազմում են 26,409,000.0 հազ. իեն, որից՝

- ✓ շինարարական աշխատանքների համար՝ 24,980,000.0 հազ. իեն, փաստացի վճարվել է 21,488,880.5 հազ. իեն¹,
- ✓ խորհրդատվական ծառայությունների համար՝ 844,000.0 հազ. իեն, փաստացի վճարվել է 547,735.5 հազ. իեն,
- ✓ չնախատեսված ծախսերի համար՝ 585,000.0 հազ. իեն, փաստացի վճարվել է 25,381.2 հազ. իեն:

Վերահսկողության արդյունքները.

1. Ծրագրի նպատակը

Ծրագրի նպատակն է՝ ամրապնդել Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգիայի մատակարարման կարողությունները՝ կառուցելով նոր համակցված շոգեգազային ցիկլով էլեկտրակայան՝ հետագայում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման պակասը նվազեցնելու և Հայաստանի Հանրապետության հաստատուն տնտեսական զարգացմանն աջակցելու նպատակով:

Նախքան վարկային միջոցների տրամադրումը, Ծրագրի գնահատման/իրականացման վերլուծությունը (կամ տեխնիկատնտեսական հիմնավորումը) ՀՀ էներգետիկայի նախարարության պատվերով 2002թ. ընթացքում իրականացրել է ճապոնական TEPCO կազմակերպությունը (վերջնական ուսումնասիրությունը ներկայացվել է 2003թ. հունվարին): Ներկայացված փաստաթղթի համաձայն, Երևանում 205 ՄՎ հզորությամբ էներգաբլոկի կառուցման համար անհրաժեշտ է շուրջ 135,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, խորհրդատվական ծառայությունների համար՝ 5,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար (ընդհանուր՝ շուրջ 140,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար): Այնուհետև, 2004թ.-ին վարկային համաձայնագրի գնահատման ժամանակ Միջազգային Համագործակցության ճապոնական բանկի (այսուհետ՝ ՄՀՃԲ) կողմից իրականացվել է ծրագրի գնահատում, որի համաձայն՝ էներգաբլոկի կառուցման համար անհրաժեշտ է 128,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, խորհրդատվության համար՝ 8,800.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:

Վարկային միջոցների տրամադրման համաձայնագիրը ՄՀՃԲ-ի և ՀՀ կառավարության միջև կնքվել է 2005թ. մարտի 29-ին՝ 15,918,000.0 հազ. իեն (144,709.1

¹ Հսկիչ չափագրումներ չեն կատարվել շին. աշխատանքների մասով, քանի որ «բանալի» տարբերակով կապալի պայմանագրի (որն իր մեջ ներառում է նախագծումը, ապրանքների մատակարարումը և շին. աշխատանքների իրականացումը) համաձայն, վերջնական կատարողականը պետք է տրամադրվի բոլոր աշխատանքներն ավարտելուց հետո:

հազ. ԱՄՆ դոլար²) գումարով, որը ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից վավերացվել է 2005թ. մայիսի 26-ին: Վարկային միջոցների բաշխումն ըստ ծախսման ուղղությունների հետևյալն էր՝

- ✓ շինարարական աշխատանքներ՝ 14,361,000.0 հազ. իեն (130,554.5 հազ. ԱՄՆ դոլար),
- ✓ խորհրդատվական ծառայություններ՝ 971,000.0 հազ. իեն (8,827.3 հազ. ԱՄՆ դոլար),
- ✓ չնախատեսված ծախսեր՝ 586,000.0 հազ. իեն (5,327.3 հազ. ԱՄՆ դոլար),

Ընդամենը՝ 15,918,000.0 հազ. իեն (144,709.1 հազ. ԱՄՆ դոլար):

Այնուհետև, 2006թ.-ի ընթացքում էներգաբլոկի կառուցման համար անցկացված մրցույթի արդյունքում միակ գնառաջարկ ներկայացնողը՝ ճապոնական և կորեական ընկերություններից կազմված կոնսորցիումը³, էներգաբլոկի կառուցման գին ներկայացրել է 25,458,338.2 հազ. իեն: Վերջնական ճշտումների և հաշվարկների արդյունքում կոնսորցիումի հետ պայմանագիրը 2007թ. սեպտեմբերի 30-ին կնքվել է 24,538,081.0 հազ. իեն գումարով, ինչը 10,177,081.0 հազ. իենով գերազանցում էր վարկային համաձայնագրով շինարարական աշխատանքների համար նախատեսված 14,361,000.0 հազ. իենը: Արդյունքում, սկսվել են լրացուցիչ վարկային միջոցների տրամադրման բանակցություններ:

2008թ. մայիսի 28-ին կատարվել է վարկային համաձայնագրի փոփոխություն (ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից վավերացվել է 11.06.2008թ.-ին), ըստ որի վարկային միջոցները կազմում են 26,409,000.0 հազ. իեն (244,527.8 հազ. ԱՄՆ դոլար⁴):

Ծրագրի կատարողականը՝ Ծրագիրն իրականացվում է 2005թ.-ից, 30.11.2009թ. դրությամբ Ծրագիրը կատարվել է 86%-ով: Ծրագրի ավարտը նախատեսվում է 2012թ.⁵ մայիսին:

2. Շինարարական աշխատանքներ

2.1. Գլխավոր կապալառուի ընտրության գործընթացը

Երևանի համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի կառուցման համար ՋԷԿ-ը հայտարարել է դիմորդների նախատրակավորում՝ գլխավոր կապալառուի միջազգային մրցակցային սակարկությանը մասնակցելու համար: Էներգաբլոկի կառուցման միջոցով նախատեսվում է արտադրել 205ՄՎտ նոմինալ հզորությամբ էլեկտրաէներգիա՝ 435 ԳՁ/ժ ջերմային էներգիայի առաքմամբ՝ տվյալ տեղանքի պայմաններում:

Նախատրակավորման հրավերը հրապարակվել է 2006թ. մայիսի 3-ին՝ www.dgmarket.com կայքում և 2006թ. մայիսի 4-ին՝ «Ազդ» տեղական օրաթերթում: Այն

² 1 ԱՄՆ դոլար = 110 իեն (վարկային համաձայնագրի հաշվարկների համար հիմք վերցրած փոխարժեքը)

³ Մրցույթի մասին մանրամասն ներկայացված է սույն հաշվետվության «2. Շինարարական աշխատանքներ» բաժնում:

⁴ Հաշվարկների համար որպես փոխարժեք վերցվել է վարկային համաձայնագրի փոփոխության համար հիմք վերցված փոխարժեքը՝ 1 ԱՄՆ դոլար=108 իեն:

⁵ Էներգաբլոկի կառուցման աշխատանքներն ավարտվելու են 2010թ. ապրիլին, ևս երկու տարի նախատեսված է երաշխային ժամկետի համար:

ուղարկվել է նաև ՀՀ-ում օտարերկրյա բոլոր դեսպանություններին և հյուպատոսություններին, Միացյալ Ազգերի և Եվրոպական Հանձնաժողովի ներկայացուցչություններին, ոլորտի հեղինակավոր ընկերություններին:

Նախատրակավորման փաստաթղթեր ձեռք են բերել ընդամենը 8 ընկերություններ՝

1. «Siemens AG», Գերմանիա,
2. «Sumitomo Corp.», Ճապոնիա,
3. «Marubeni Corp.», Ճապոնիա,
4. «Sunir Co», Իրան,
5. «Mitsui & Co., Ltd», Ճապոնիա,
6. «MAPNA Group», Իրան
7. «Hico FZE»-ից և «Hirbodan Co»-ից կազմված համատեղ ձեռնարկություն, Միացյալ Արաբական Էմիրություններ և Իրան,
8. «Bharat Heavy Electricals Ltd.», Հնդկաստան:

2006թ. հուլիսի 3-ին չորս ընկերություններ ներկայացրել են իրենց հայտային փաստաթղթերը՝

1. «Hico FZE» և «Hirbodan Co» կազմված համատեղ ձեռնարկություն,
2. «Mapna Group» ընկերությունը,
3. «Mitsui & Co., Ltd.» և «GS Engineering and Construction Corp.»⁶ կոնսորցիումը,
4. «Siemens AG», «Samsung Corp.» և «Sumitomo Corp.» կոնսորցիումը:

«Hico FZE» և «Hirbodan Co» համատեղ ձեռնարկությունը չի բավարարել նախատրակավորման համար սահմանված նվազագույն պահանջները⁷: Նախատրակավորման փուլի արդյունքները ներկայացվել են ՄՀՃԲ-ի հաստատմանը: Վերջինս պարզաբանումներ է պահանջել «Mapna Group» ընկերության վերաբերյալ:

Նախատրակավորման հանձնաժողովի 2006թ. սեպտեմբերի 15-ի նիստում որոշվել է, որ «Mapna Group» ընկերությունը չի բավարարում նախատրակավորման պահանջներին, քանի որ, հաշվի առնելով ՄՀՃԲ-ի դիտողությունները, այն չունի արտասահմանյան երկրներում համանման նախագծերի իրականացման փորձ: Արդյունքում, նախատրակավորման պահանջներին բավարարել են միայն հետևյալ երկու հայտատուները՝

1. «Mitsui & Co., Ltd.» և «GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիում,
2. «Siemens AG», «Samsung Corp.»-ից և «Sumitomo Corp.» կոնսորցիում:

⁶ «GS Engineering and Construction Corp.» ընկերությունը փոխել է իր նախկին՝ «LG Engineering & Construction Corporation» անվանումը՝ բաժնետերերի ժողովի կողմից 2005թ. մարտի 18 -ին ընդունված որոշման համաձայն:

⁷ Մասնավորապես, հայտատուն չի ունեցել նախագծի համանման բնույթի և բարդության առնվազն 2 պայմանագրի փորձ, որը պահանջվել է որպես նվազագույն չափանիշ, ինչպես նաև՝ միջին տարեկան շրջանառություն՝ վերջին 5 տարիների ընթացքում առնվազն 250 միլիոն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար:

2007թ. ապրիլի 30-ին Մրցութային հանձնաժողովի նիստում բացվել են մրցույթին ներկայացված նյութերը՝

1. «Siemens AG, Samsung Corp. և Sumitomo Corp.» կոնսորցիումի ներկայացրած ծրարը՝ իր մասնակցությունը հանելու մասին,
2. «Mitsui & Co. LTD և GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիումի կողմից ներկայացրած մրցութային առաջարկի արտաքին ծրարը և տեխնիկական առաջարկը:

2007թ. մայիսի 1-ից մինչև մայիսի 25-ն իրականացվել է «Mitsui & Co.» LTD և «GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիումի (այսուհետ՝ կոնսորցիում) տեխնիկական առաջարկի գնահատումը: Գնահատման արդյունքում հայտնաբերվել են 563 հայտարարագրված և հայտնաբերված տեխնիկական շեղումներ, որոնք քննարկվել և պարզաբանվել են մասնակցի հետ: Այնուհետև, 2007թ. հունիսի 14-ին բացվել է կոնսորցիումի կողմից ներկայացված կոմերցիոն առաջարկը՝ 22,826,747.0 հազ. իեն և 8,092,143.0 հազ. դրամ (216,135.8 հազ. ԱՄՆ դոլար⁸):

2007թ. սեպտեմբերի 6-ից 17-ը տեղի են ունեցել պայմանագրային բանակցություններ, որոնց արդյունքում 2007թ. սեպտեմբերի 30-ին ստորագրվել է **Երևանի Համակցված Շոգեգազային Ցիկլով Էլեկտրակայանի բանալի պայմանով (ներառում է՝ նախագծում, մատակարարում և շինարարություն) կառուցման պայմանագիր** (այսուհետ՝ կապալի պայմանագիր)՝ 24,538,081.0 հազ. իեն (208,323.1 հազ. ԱՄՆ դոլար)⁹ գումարով:

Գլխավոր կապալի մրցույթի արդյունքները ՄՀՃԲ-ի կողմից հաստատվել են 2007թ. նոյեմբերի 23-ին, ՀՀ կառավարության կողմից՝ 2007թ. հոկտեմբերի 12-ին: Այսինքն՝ կապալի պայմանագիրը կնքվել է ՀՀ կառավարության կողմից մրցույթի արդյունքները հաստատվելուց մոտ 2 ամիս առաջ, ինչով խախտվել է ՀՀ կառավարության 765¹⁰ որոշման պահանջը, ըստ որի մրցույթի արդյունքները խորհրդի հաստատումից հետո պետք է ներկայացվեին ՀՀ կառավարություն:

Քանի որ առաջարկվող էլեկտրակայանի գինն ավելի բարձր էր, քան վարկային համաձայնագրով նախատեսված գումարը, կապալի պայմանագրի գումարի հավելյալ մասի համար տրամադրվել են լրացուցիչ վարկային միջոցներ:

Մրցութային առաջարկների գնահատման թերություններ

- Գնահատման ընթացքում, համանման էներգաբլոկի կառուցման վերաբերյալ ՋԷԿ-ը հարցում է կատարել «Gas Turbine World Handbook» ձեռնարկի հրատարակչությանը:

⁸ 1 ԱՄՆ դոլար=117,79 իեն (միջազգային մրցույթի փաստաթղթերով սահմանված փոխարժեք):

⁹ 1 ԱՄՆ դոլար=117,79 իեն

¹⁰ «Օտարերկրյա պետությունների և միջազգային կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրվող վարկային և դրամաշնորհային միջոցների հաշվին նախապատրաստվող և իրականացվող ծրագրերի կառավարման խորհուրդների օրինակելի կանոնադրությունը» հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 22.12.1999թ. թիվ 765 որոշում

10.08.2007թ.-ին «Gas Turbine World Handbook» ձեռնարկի հրատարակչությունից հայտնել են, որ՝

- GT13E2 (179.9 Մվտ) պարզ ցիկլով էլեկտրակայանի արժեքը կազմում է 42,433.0 հազ. ԱՄՆ դոլար,
- KA13E2-1 (252.8 Մվտ) համակցված ցիկլով էլեկտրակայանի արժեքը կազմում է 147,357.0 հազ. ԱՄՆ դոլար արժեքով:

Այնուհետև՝ 10.09.2007թ.-ին նույն հրատարակչությունից ՋԷԿ-ին տեղեկացվել է, որ նախքան 2007-2008թթ.-ի «Gas Turbine World Handbook» ձեռնարկը հրատարակվելը, հրատարակչության կողմից հայտնաբերվել է, որ «Alstom»-ի համակցված ցիկլով էլեկտրակայանների բյուջեի գնահատումը պետք է վերանայել թանկացման ուղղությամբ, որպեսզի այն ավելի իրատեսական արտացոլի շուկայում տիրող իրավիճակը՝

- GT13E2 (179.9 Մվտ) պարզ ցիկլով էլեկտրակայան՝ 48,800.0 հազ. ԱՄՆ դոլար,
- KA13E2-1 (252.8 Մվտ) համակցված ցիկլով էլեկտրակայան՝ 171,340.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:

Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվեց, որ փաստացի «Gas Turbine World Handbook» ձեռնարկում տպագրվել են 10.08.2007թ.-ին ներկայացված տվյալները՝ ցածր գները:

Մինչդեռ հարկ է նշել, որ պայմանագրային **բանակցությունների ընթացքում հիմք են ընդունվել 10.09.2007թ.-ին ներկայացված ավելի թանկ տվյալները, որի տարբերությունը հրապարակվածից կազմում է 23,983.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:** Հատկանշական է, որ նույնիսկ գների աճի պայմաններում «Gas Turbine World Handbook» 2009թ.-ի ձեռնարկում հրապարակված գները (KA13E2-1 համակցված ցիկլով՝ 252.8 Մվտ 152,822.9 հազ. ԱՄՆ դոլար) չեն հասել բանակցությունների համար հիմք ընդունված գնին (տարբերությունը կազմում է 18,517.1 հազ. ԱՄՆ դոլար):

• Կապալի պայմանագրի 1.1 կետով սահմանված՝ պայմանագրի մաս կազմող «Mitsui & Co.» Ltd և «GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիումի համաձայնագիրը բացակայում է¹¹:

2.2. Աշխատանքների իրականացումը

• 2008թ. սեպտեմբերի 9-ից՝ 30-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՋԻ ԷՍ ճարտարապետություն և շինարարություն կորպ.» հայաստանյան մասնաճյուղի անունով Հայաստան են ներկրվել մետաղական ամրաններ՝ 956,080կգ քաշով: Ամրանների հարկազատման տեղեկանքներին կից ներկայացված՝ Կորեայի Հանրապետության առևտրի և արդյունաբերության պալատի կողմից տրամադրված ծագման երկրի

¹¹ 30.06.2006թ.-ին «Mitsui & Co.» Ltd-ի և «GS Engineering and Construction Corp.-ի» ներկայացուցիչների միջև կնքված փաստաթղթի համաձայն, կողմերը հայտարարում են, որ «*նրանք կօրինականագներն Համատեղ ձեռնարկության կամ Կոնսորցիումի համաձայնագիր այն դեպքում, եթե Երևանի Համակցված շոգեգազային ցիկլով էլեկտրակայանի համար պայմանագիրը շնորհվի իրենց խմբին*»:

սերտիֆիկատում (12.09.2008թ. թիվ 001-08-0472946), որպես ծագման երկիր նշված է Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը: Սակայն ուսումնասիրության արդյունքում պարզվեց, որ իրականում ներկրված ամրանները արտադրված են Թուրքիայում (Ստամբուլի առևտրի պալատի կողմից ներկայացված ծագման երկրի սերտիֆիկատ թիվ F 0281950):

- 29.11.2009թ. դրությամբ միայն ներմուծվող ապրանքների համար վճարվել է 17,294,550.6 հազ. իեն կամ ապրանքների արժեքի¹² 95%-ը, սակայն տրամադրվել է 12,077,329.0 հազ. իենի հարկագատման տեղեկանք: **Մնացած 6,127,461.0 հազ. իենի ապրանքները առաքվել** (կան ապրանքներ, որոնք առաքվել են դեռևս 2009թ.-ի ապրիլ ամսից), **սակայն, ներկայացված փաստաթղթերի համաձայն, դեռևս չեն մաքսագերծվել:**

- Կապալի պայմանագրի ընդհանուր դրույթների 34.1 կետի համաձայն, կապալառուն պետք է իր միջոցների հաշվին ձևակերպի պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական պահանջները, բացի այդ՝ ապահովագրական ընկերությունները և պոլիսների ձևերը պետք է հաստատվեն Պատվիրատուի (ՋԷԿ-ի) կողմից, որը չպետք է առանց հիմքերի հետաձգի նման հաստատման տրամադրումը: Սակայն **կապալառուի կողմից չեն իրականացվել 2008թ.-ի ավտոտրանսպորտային միջոցների և աշխատակիցների ապահովագրությունները, ինչպես նաև՝ Պատվիրատուի հետ չեն համաձայնեցվել ապահովագրական ընկերությունները և պոլիսների ձևերը:**

- Կապալառուն (կոնտրեյտմը) ՋԷԿ-ին ներկայացրել է կոմունալ վճարների հաշիվներ՝ օգտագործված ջրի, հոսանքի համար՝ 40,763.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով (2009թ. նոյեմբերի 1-ի դրությամբ): Կապալառուի և Պատվիրատուի 24.07.2008թ.-ի հանդիպման արձանագրության և 17.04.2009թ.-ի նամակով Կապալառուն պնդել է, որ Պատվիրատուն փոխհատուցի կատարված կոմունալ վճարները: Սակայն կապալի պայմանագրի վերաբերյալ համաձայնագրի Հավելված 6-ում ամրագրված է, որ փաստացի օգտագործած քանակությունների համար կոմունալ ծախսերի վճարումը պետք է կատարի Կապալառուն:

Միաժամանակ, հարկ է նշել, որ կապալի պայմանագրի վերաբերյալ համաձայնագրի 1.2 կետի համաձայն, պայմանագրի փաստաթղթերի միջև որևէ անորոշության կամ հակասության դեպքում գերակայությունը տրվում է պայմանագրի վերաբերյալ համաձայնագրին և հավելվածներին:

3. Խորհրդատվական ծառայություններ

3.1. Խորհրդատուի ընտրության գործընթացը

Ծրագրի շրջանակներում խորհրդատվական ծառայություններ մատուցող կազմակերպության ընտրության համար, ՄՀՃԲ Խորհրդատուների ընտրության

¹² Ապրանքների ամբողջ արժեքը կազմում է 18,204,790.0 հազ. իեն

ուղեցույցի (այսուհետ՝ Ուղեցույց) համաձայն, ՁԷԿ-ը, խորհրդատվական կազմակերպությունների Կարճ ցուցակը կազմելու նպատակով, դիմել է ՄՀՃԲ-ին, որն էլ 2005թ. մայիս 18-ին ներկայացրել է թվով 4 ճապոնական կազմակերպությունների ցուցակ՝ չսահմանափակելով կարճ ցուցակում այլ երկրներից այլ խորհրդատվական կազմակերպություններ ներառելու հնարավորությունը: Ներկայացված կազմակերպություններն են՝

1. Electric Power Development (J-Power EPDC)
2. NEWJEC
3. West Japan Engineering Consultants (West JEC)
4. TEPSCo Ltd¹³:

2005թ. հուլիսի 26-ին Ծրագրի Կառավարման Խորհուրդը հաստատել է մրցութային փաստաթղթերը և Կարճ ցուցակը:

Ուղեցույցի համաձայն, Կարճ ցուցակում պետք է ընդգրկվեն 3-ից՝ 5 կազմակերպություններ: Տվյալ դեպքում, Կարճ ցուցակում ընդգրկվել են միայն ՄՀՃԲ-ի կողմից առաջարկված 4 ճապոնական կազմակերպությունները, այլ երկրներից այլ կազմակերպություններ չեն ներառվել:

2005թ. հուլիսի 27-ին ՁԷԿ-ը Հրավերքի նամակներն ուղարկել է Կարճ ցուցակում ընդգրկված 4 կազմակերպություններին, որոնցից 3-ը հրաժարվել են մրցույթի մասնակցությունից (այլ աշխատանքներով ծանրաբեռնված լինելու պատճառով), իսկ TEPSCo-ն ընդունել է հրավերքը:

Հարկ է նշել, որ Ուղեցույցի համաձայն, մրցույթը կայանում է նույնիսկ մեկ մասնակցի մասնակցությամբ:

Ծրագրի շրջանակներում խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման նպատակով խորհրդատուի վարձակալման մրցույթի (ընտրության) անցկացման կարգի (այսուհետ՝ Կարգ)¹⁴ 21-րդ կետի համաձայն, *«Հանձնաժողովի կողմից քանակությունների արդյունքները և համաձայնեցված պայմանագրի նախագիծը հաստատելու նպատակով հանձնաժողովի նախագահի կողմից ավարտված քանակությունների արդյունքները և պայմանագրի նախագիծը ներկայացվում են ծրագրի կառավարման խորհրդին և ՄՀՃԲ-ին՝ մրցույթի արդյունքների դիտարկման և պայմանագրի ստորագրման թույլտվության համար: Կարգի 22-րդ կետի համաձայն, «Մրցույթի արդյունքները ՀՀ էներգետիկայի նախարարության ներկայացմամբ հաստատվում են ՀՀ կառավարության որոշմամբ՝ ՀՀ կառավարության ընթացակարգերին համապատասխան: ՀՀ կառավարության որոշման կայացման փաստով հաղթող*

¹³ Հանդիսանում է այն նույն կազմակերպությունը, որը 2002թ.-ին իրականացրել է Ծրագրի տեխնիկատնտեսական հիմնավորման վերլուծությունը

¹⁴ Հաստատվել է 2005թ. սեպտեմբերի 23-ին՝ «Երևան ՁԷԿ» ՓԲԸ տնօրենի հրամանով:

մասնակցի հետ «Երևան ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի կողմից ստորագրվում է խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր»:

ՀՀ կառավարության 1999թ. դեկտեմբերի 22-ի թիվ 765 որոշմամբ պահանջվում է, որ մեկ մլն ԱՄՆ դոլար և ավելի գումարով մրցույթների արդյունքները խորհրդի հաստատումից հետո ներկայացվեն ՀՀ կառավարություն:

2005թ. նոյեմբերի 28-ին Կառավարման խորհուրդը որոշել է՝ հաստատել մրցույթի արդյունքները՝ TEPSCO ընկերությանը 843,150.0 հազ. իեն պայմանագրային գումարով հաղթող ճանաչելու մասին, և ներկայացնել մրցույթի արդյունքները ՀՀ կառավարության հաստատմանը: 2005թ. դեկտեմբերի 12-ին ստորագրվել է պայմանագիրը (այսուհետ՝ խորհրդատվական պայմանագիր) «Երևան ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի և TEPSCO-ի միջև, դեկտեմբերի 19-ին ՄՀՃԲ-ն տվել է իր համաձայնությունը պայմանագրին, և վերջում՝ 2005թ. դեկտեմբերի 29-ին կամ պայմանագիրը ստորագրելուց 17 օր հետո միայն ՀՀ կառավարությունը հաստատել է մրցույթի արդյունքները:

3.2. Խորհրդատվական պայմանագիրը

Խորհրդատվական պայմանագիրն ուժի մեջ է մտել 2006թ. փետրվարի 10-ից: 2009թ. օգոստոսի 31-ին կողմերի միջև ստորագրվել է պայմանագրի փոփոխություն, որով կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները՝

Խորհրդատվական պայմանագրի նկարագրությունը

հազ. իեն

<i>Սկզբնական պայմանագրով</i>	<i>Պայմանագրի փոփոխությամբ</i>
Ծառայությունների արժեքը՝	
843,150.0	843,150.0
որից՝ աշխատանքների և ծառայությունների իրականացում	
803,000.0	754,160.2
չնախատեսված	
40,150.0	88,989.8
Ծառայությունների մատուցման ժամանակահատված	
4 տարի՝ ծառայությունների իրականացում	4 տարի և 4 ամիս՝ ծառայությունների իրականացում
2 տարի՝ երաշխիքային սպասարկում	2 տարի՝ երաշխիքային սպասարկում

3.3. Պայմանագրի պահանջների խախտումներ

1. Խորհրդատուն չի կատարել խորհրդատվական պայմանագրի Հատուկ պայմաններով¹⁵ նախատեսված ապահովագրությունները (ռիսկերի և փոխհատուցումների դիմաց):

2. Խորհրդատվական պայմանագրի Ընդհանուր պայմանների համաձայն, Ծառայությունների ցանկացած մասի կատարման համար ենթախորհրդատուների

¹⁵ Հատուկ պայմանների 3.5 կետ, (b)՝ Երրորդ Կողմի Պարտավորության ապահովագրություն՝ 250 մլն ԱՄՆ դոլար նվազագույն փոխհատուցմամբ, (d)՝ Կորուստների կամ վնասների դիմաց ապահովագրություն՝ (i) Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն Պայմանագրի ներքո հատկացված միջոցների հաշվին գնված սարքավորումների համար, (ii) Խորհրդատուների՝ Ծառայությունների կատարման ժամանակ օգտագործված սեփականության (գույքի) համար, (iii) Ծառայությունների կատարման ժամանակ Խորհրդատուների կողմից պատրաստված ցանկացած փաստաթղթերի համար:

ընտրությանը, ինչպես նաև՝ այդպիսի պայմանագրերի ժամկետներին ու պայմաններին Պատվիրատուն նախապես պետք է տա գրավոր հավանություն:

Խորհրդատուի և «Հայիիդրոէներգանախագիծ» ՓԲԸ-ի միջև 12.04.2006թ. և 14.06.2006թ.-ին կնքվել են երկու պայմանագրեր՝ համապատասխանաբար տեղանքի հետազոտական աշխատանքների և տոպոգրաֆիկ հետազոտությունների իրականացման համար: Բացակայում են Խորհրդատվական պայմանագրի Ընդհանուր պայմաններով սահմանված՝ Պատվիրատուի կողմից գրավոր հավանությունները:

Եզրակացություն

1. Էապես տարբերվում են էներգաբլոկի կառուցման արժեքի գնահատականները կապալի պայմանագրի արժեքից: Նախքան վարկային համաձայնագրի կնքումը Ծրագրի տեխնիկատնտեսական վերլուծությամբ էներգաբլոկի կառուցման արժեքը գնահատվել է շուրջ 135,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, ՄՀՃԲ-ի կողմից Ծրագրի գնահատմամբ՝ 128,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, փաստացի կնքված վարկային համաձայնագրով՝ 130,600.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, իսկ կապալի պայմանագրով՝ 208,323.1 հազ. ԱՄՆ դոլար:

2. Վարկային համաձայնագրով շինարարական աշխատանքների համար նախատեսված արժեքից բավականին բարձր արժեքով կապալի պայմանագրի կնքման արդյունքում անհրաժեշտություն է առաջացել ներգրավելու լրացուցիչ վարկային միջոցներ (նախապես տրված վարկային միջոցների 66%-ի չափով):

3. Էներգաբլոկի կառուցման համար հայտարարված միջազգային մրցույթի արդյունքները ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվել են կապալի պայմանագիրը կողմերի միջև ստորագրվելուց հետո:

4. Գնառաջարկի գնահատման ընթացքում, «Gas Turbine World Handbook» ձեռնարկի հրատարակչությունից տրամադրվել են էլեկտրակայանի արժեքի տարբեր ցուցանիշներ:

5. Բացակայում է կապալի պայմանագրով սահմանված՝ պայմանագրի մաս կազմող «Mitsui & Co.» Ltd և «GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիումի համաձայնագիրը:

6. Հայաստան ներկրված մետաղական ամրանների (956,080կգ քաշով) հարկազատման տեղեկանքներով որպես ծագման երկիր նշված է Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը, սակայն իրականում դրանք արտադրվել են Թուրքիայում:

7. Ստուգման պահի դրությամբ բացակայում են 6,127,461.0 հազ. իեն ընդհանուր արժեքով առաքված ապրանքների մաքսագերծման (հարկազատման) փաստաթղթերը:

8. Կապալառու չի իրականացրել կապալի պայմանագրով սահմանված՝ 2008թ. ավտոտրանսպորտային միջոցների և աշխատակիցների ապահովագրությունները:

9. Կապալառու ՋԷԿ-ին ներկայացրել է 40,763.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով կոմունալ վճարների հաշիվներ՝ պահանջելով, որ վերջինս փոխհատուցի դրանք: Սակայն կապալի պայմանագրով ամրագրված է, որ փաստացի օգտագործած քանակությունների համար կոմունալ ծախսերի վճարումը պետք է կատարի կապալառուն:

10. Ծրագրի շրջանակներում խորհրդատուի վարձակալման մրցույթի արդյունքները ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվել են կողմերի միջև պայմանագիրը ստորագրվելուց հետո:

11. Խորհրդատուն չի իրականացրել պայմանագրի Հատուկ պայմաններով նախատեսված ապահովագրությունները:

12. Խորհրդատվական պայմանագրով սահմանված՝ երկու ենթախորհրդատվական պայմանագրերի մասով **բացակայում են** ենթախորհրդատուների ընտրությանը, պայմանագրերի ժամկետներին ու պայմաններին **պատվիրատուի (ՋԷԿ-ի) գրավոր հավանությունները:**

Առաջարկություններ

«Երևանի ջերմակլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ-ին՝

1. Կապալառուից պահանջել Գլխավոր կապալի պայմանագրով սահմանված՝ պայմանագրի մաս կազմող «Mitsui & Co.» Ltd և «GS Engineering and Construction Corp.» կոնսորցիումի համաձայնագիրը:

2. Ուշադրություն դարձնել առաքվող ապրանքների ծագման երկիրը հավաստող սերտիֆիկատների տարբերություններին:

3. Կապալառուից պահանջել 6,127,461.0 հազ. իեն ընդհանուր արժեքով առաքված ապրանքների մաքսագերծման փաստաթղթերը:

4. Չփոխհատուցել կապալառուի կողմից ներկայացված 40,763.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով կոմունալ վճարների հաշիվները:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ: